

BÍBORBANSZÜLETETT KONSTANTÍN:
A BIRODALOM KORMÁNYZÁSÁRÓL

eredet: *A magyarok elődeiről és a honfoglalásról. Kortársak és krónikások híradásai*, Gy. Györffy, Budapest, Gondolat 1975, pp. 115-124.

38. fej.

A türkök népének eredetéről, és hogy honnan származnak

A türkök népe régen Kazáriához közel szerzett magának lakóhelyet, azon a helyen, melyet első vajdájuk nevére Levedianak neveznek, amely vajdát tulajdonnéven Levedinek, méltóságánál fogva pedig, miként az utána való többi is, vajdának hívták.

Ezen a helyen, az imént említett Levediában folyik a Chidmasz folyó, melyet Chingilúsznak is neveznek. De abban az időben nem türköknek mondták őket, hanem valamilyen okból szárvartú ászfalúnak nevezték. A türkök hét törzsből állottak, de sem saját, sem idegen fejedelem felettük soha nem volt, hanem valamilyen vajdák voltak közöttük, akik közül az első vajda volt az előbb említett Levedi.

Együtt laktak a kazárokkal három esztendeig, s minden háborújukban együtt harcoltak a kazárokkal. Kazária fejedelme, a kagán, vitézségükért és szövetségükért nemes kazár nőt adott feleségül a türkök első vajdájának, akit Levedinek neveztek, vitézségének nagy híre és nemzetsége fénye miatt, hogy tőle gyermeket szüljön, de a sors úgy akarta, hogy az a Levedi nem nemzett azzal a kazár nővel gyermeket.

A besenyők pedig, akiket korábban kangarnak neveztek (ugyanis ez a kangar név náluk a nemes származás és vitézség értelmében volt használatos), ezek hát a kazárok ellen háborút indítván és legyőzve, kénytelenek voltak saját földjüket elhagyni és a türkökére letelepedni.

Amikor a türkök és az akkor kangarnak nevezett besenyők közt háború ütött ki, a türkök hadserege

CONSTANTINUS VII PORPHYROGENITUS:
DE ADMINISTRANDO IMPERIO

fonte: Gombos, F. A., *Catalogus Fontium Historiae Hungaricae*, Budapestini 1937-38, vol. I, pp. 742-744.

Cap. 38.

De Turcarum gentis genealogia, et unde ea gens originem ducat

Turcarum gens olim prope Chazariam habitabat, in loco cui cognomen Lebedias a primo ipsorum boebodo, qui nomine quidem Lebedias appellabatur, dignitate vero, quemadmodum reliqui eius successores, boebodus vocabatur.

In hoc igitur loco, nimirum in praedicta Lebedia, fluit amnis Chidmas, qui etiam Chingylus cognominatur. Et quidem tunc temporis non Turcae, sed Sabartoesphali quidam de causa dicebantur; erantque gentes eorum septem, et principem vel indigenam vel alienigenam habuerunt nunquam, sed erant inter ipsos boebodi quidam, quorum primus is, cuius supra mentionem fecimus, Lebedias.

Habitarunt autem cum Chazaris annos tres, omnibus eorum in bellis adiutores; chaganusque Chazariae princeps primo Turcarum boebodo Lebediae, fortitudinis eorum ac commilitii causa, uxorem dedit Chazaram nobilem, motus fortitudinis eius fama et generis splendore, ut ex eo prolem tolleretur; et tamen casu factum est, ut ex Chazara illa liberos non susciperet Lebedias.

Patzinacitae vero, qui Cancar olim cognominabantur (nam hoc nomen Cancar apud ipsos nobilitatem ac fortitudinem significat), armis contra Chazaros sumptis victi, terram suam deserere et Turcarum regionem incolere coacti fuerunt.

Bello autem inter Turcas et Patzinacitas, tunc temporis Cancar cognominatus exorto, Turcarum exercitus

COSTANTINO PORFIROGENITO.
SULL'AMMINISTRAZIONE DELL'IMPERO

Traduzione degli studenti del Settore Ugro-finnico

Cap. 38.

Sulla genealogia del popolo dei turchi, e donde ha origine questo popolo

Il popolo dei Turchi un tempo abitava vicino alla Kazaria, in un posto chiamato Lebedia dal nome del loro primo voivoda Lebedia che era, per rango, denominato voivoda, come pure tutti i suoi successori.

In questo luogo dunque, appunto la suddetta Lebedia, scorre il fiume Cidma, che è anche conosciuto come Cinghilo. Ed in quel tempo erano chiamati, per un qualche motivo, Sabartoesfaloi e non Turchi; le loro tribù erano sette e mai avevano avuto un principe indigeno o straniero, ma tra loro esistevano i voivoda di cui il primo, sopra menzionato, era Lebedia.

Abitarono con i Kazari per tre anni, loro alleati in tutte le guerre; ed il principe Kagano dei Kazari, al primo voivoda dei Turchi, in ragione della loro forza ed alleanza, dette in moglie - spinto dalla fama del suo valore e dalla rinomanza della stirpe, una nobile Kazara perché gli desse dei figli; ma tuttavia il caso volle che Lebedia da quella Kazara non avesse eredi.

Ora i Peceneghi, che un tempo erano chiamati Kangar (infatti questo nome Kangar presso di loro implica forza e nobiltà) presero le armi contro i Kazari e, sconfitti, abbandonarono la loro terra e furono costretti ad abitare la regione dei Turchi.

Sorta così la guerra tra Turchi e Peceneghi, allora chiamato Kangar, l'esercito dei Turchi fu sconfitto e diviso in due parti

vereséget szenvedett és két részre szakadt. Az egyik rész kelet felé, Perzsia vidékén telepedett le, s ezeket a törkök régi nevén mostanáig szávartü ászfalúnak hívják, a másik rész pedig vajdájukkal és vezérükkel, Levedivel nyugatra ment lakni, az Etelküzü nevezetű helyekre, amely helyeken mostanában a besenyők népe lakik.

Kevés idő múltával az a kagán, Kazária fejedelme üzenetet küldött a törköknek, hogy küldjék el hozzá első vajdájukat, Levedit. Levedi tehát megérkezvén Kazária kagánjához, tudakolta, hogy mi okból hívatta őt magához.

A kagán azt mondta neki, hogy: “Azért hívatunk, hogy mivel nemes származású, értelmes és vitéz vagy, és a törkök közt az első, nemzeded fejedelmévé emeljünk, és engedelmeskedj a mi szavunknak és parancsunknak.”

Ő pedig válaszolva a kagánnak, azt mondta, hogy: “Nagyra veszem irántam való hajlandóságodat és jóindulatodat, és illő köszönetemet nyilvánítom neked, minthogy azonban nincs elég erőm ehhez a tisztséghez, nem fogadhatok szót neked, azonban van rajtam kívül egy másik vajda, akit Álmosnak neveznek, akinek fia is van, név szerint Árpád; ezek közül akár az az Álmos, akár a fia, Árpád legyen inkább fejedelem, aki rendelkezésekre áll.”

Megtetszett annak a kagánnak ez a beszéd, és embereit vele adván, a törkökhöz küldte őket, és ezek megbeszélték ezt a törkökkel, a törkök pedig jobbnak tartották, hogy Árpád legyen a fejedelem, mintsem atyja, Álmos, minthogy tekintélyesebb volt, s egyaránt nagyra becsülték bölcsességéért, megfontoltságáért és vitézségéért, és rátermett volt erre a tisztségre, és így a kazárok szokása és törvénye szerint pajzsra emelvén, fejedelemmé tették.

Ez előtt az Árpád előtt a törköknek más fejedelmük sohasem volt, s ettől fogva mindmáig ennek a nemzetségéből lesz Turkia fejedelme.

Néhány év múlva a besenyők rátörtek a törkökre, és fejedelmükkel, Árpáddal együtt elűzték őket. A törkök tehát megfutamodván, földet kerestek, ahol megtelepedhetnének, s jövén, ők meg elűzték Nagy

devictus fuit atque in partes duas divisus: et earum una quidem orientem versus partem Persidis incoluit, et hi etiam hodiernum diem de veteri Turcarum cognomine Sabartoasphali nuncupantur; altera vero pars occidentem versus sedes posuit cum boebodo suo ac duce Lebedia in locis Atelcusu nuncupatis, quae nunc Patzinacitarum gens incolit.

Paulo vero post chaganus ille Chazariae princeps per legatos petiit a Turcis ut ad se chelandiam mittant primum eorum boebodum; itaque ad chaganum Chazariae profectus Lebedias interrogavit, quae ipsius vocandi causa esset?

Cui chaganus: “Ideo se eum vocasse, ut quandoquidem nobilis, prudens, strenuus primusque Turcarum esset, gentis suae principem faceret, eo pacto, ut subesset.”

At ille respondit:

“Affectum tuum erga me et voluntatem exosculor gratiasque dignas dico, quando vero tali principatui non sufficio, parere possum; sed est alter a me boebodus, Salmutzes nomine, qui et filium habet Arpaden nuncupatum, horum sive ipse Salmutzes sive filius eius Arpades princeps fiat tibiique subiiciatur.”

Placuit itaque haec oratio chagano virosque cum ipso ad Turcas misit, qui ubi cum iis sermonem communicassent, visum potius illis fuit Arpaden principem constituere, quam patrem Salmutzen, utpote digniorem et prudentia, consilio ac fortitudine insignem talique principatui parem; quem etiam solemniter Chazarorum more ac consuetudine in scuto erectum principem fecerunt.

Et ante hunc Arpaden Turcae principem alium nullum unquam habuerunt; ex cuius etiam posteris ad hunc usque diem princeps Turciae constituitur.

Post aliquot vero annos Turcas invadentes Patzinacitae, eos cum principe Arpade persecuti sunt. Turcae itaque profligati fugientes et terram ad sedes collocandas quaerentes, magnam Moraviam ingressi, incolas eius

una di loro verso oriente occupò la regione della Persia e costoro, anche ai giorni nostri, mantengono lo antico nome dei Turchi Sabartoasfaloi; l'altra parte invece, verso occidente pose la sua sede, sotto la guida del suo voivoda Lebedia, nella regione chiamata Atelcuzu, che ora occupano i Peceneghi.

Poco dopo poi, il principe Kagano della Kazaria, per mezzo di ambasciatori chiese ai Turchi di inviare da lui il loro primo voivoda; così, recatosi dal Kagano della Kazaria, Lebedia chiese quale fosse la ragione della sua convocazione.

Gli rispose il Kagano: ‘l'aveva chiamato per questo, perché come nobile, prudente, forte e capo dei Turchi lo voleva investire del principato sul suo popolo a condizione che si sottomettesse a lui.’

Ma egli rispose:

‘Onoro il tuo apprezzamento verso di me e la tua volontà ti ringrazio vivamente, ma dal momento che non ho forza sufficiente per tale comando, non posso accettare; ma vi è un altro voivoda, oltre a me, di nome Salmutz che ha un figlio di nome Arpad. Di loro, o Salmutz od Arpad, suo figlio, uno divenga principe e ti sia sottomesso.’

Piacque dunque questa risposta al Kagano, ed inviò con lui dei rappresentanti ai Turchi. Quando costoro discussero con essi della questione, ai Turchi parve più opportuno eleggere come capo Arpad piuttosto che il padre Salmutz, in quanto più illustre, più insigne per prudenza, saggezza e forza ed adatto al comando; e così lo elessero capo, sollevatolo - secondo il solenne costume e l'abitudine dei Kazari - su uno scudo.

E prima di questo Arpad i Turchi non ebbero mai alcun altro capo; fino ai nostri giorni il capo dei Turchi proviene dai suoi successori.

Dopo alcuni anni i Peceneghi attaccarono i Turchi e li scacciarono con il loro principe Arpad. I Turchi, dunque, sbaragliati, in fuga ed alla ricerca di una terra dove sistemarsi, entrarono nella grande Moravia, ne espulsero gli abitanti; lì

Moravia lakóit, s megszállták azok földjét, amelyen a türkök most is mindmáig laknak. És attól fogva a türkök nem vették fel a harcot a besenyőkkel.

A türköknek amaz előbb említett népéhez, amely kelet felé Perzsia vidékén telepedett le, ezek a nyugati vidéken lakó, előbb említett türkök mostanáig küldenek ügynököket, és meglátogatják őket és gyakran hoznak választ tőlük ezeknek.

A besenyők helyét, amelyen abban az időben a türkök laktak, az ott levő folyók neve szerint hívták. A folyók a következők: első folyó az úgynevezett Varuch, második folyó az úgynevezett Bug, harmadik folyó az úgynevezett Trullosz, negyedik folyó az úgynevezett Prút, ötödik folyó az úgynevezett Szeret.

(ford. Gy. Moravcsik)

40. fej.

A kabarok, és a türkök törzseiről

Első a kabaroknak a kazároktól elszakadt, előbb említett törzse, második a Nyekié, harmadik a Megyerié, negyedik a Kürtügyermatúé, ötödik a Tarjáné, hatodik Jeneh, hetedik Kérié, nyolcadik Keszié.

És így egymással összeolvadván, a kabarok a türkökkel a besenyők földjére telepedtek le. Ezután Leó, a krisztusszerető és dicső császár hívására átkeltek a Dunán, és megtámadván Simeont, teljesen legyőzték, és iramukban egészen Preszlavig hatoltak, bezárván őt Mundraga várába, visszatértek saját földjükre.

Abban az időben Liüntika, Árpád fia volt a fejedelmük.

Miután azonban Simeon újból kibékült a rómaiak császárával és bátorságban érezte magát, a besenyőkhöz küldött, és megegyezett velük, hogy leverik és megsemmisítik a türköket.

És amikor a türkök hátra mentek, a besenyők Simeonnal a türkök ellen jöttek, családjaikat teljesen megsemmisítették és földjük őrzésére hátrahagytak

expulerunt, ibique sedes suas posuerunt tenentque etiam in hodiernum usque diem; et ex eo tempore bellum cum Patzinacitis Turcae non habuerunt.

Ad Turcas vero orientem versus in Persidis partibus habitantes, quorum supra mentionem fecimus, negatiatores suos mittunt etiam nunc ii qui occidentem incolunt praedicti Turcae, invisuntque illos et responsa saepe ab ipsis per hos accipiunt.

Ceterum Patzinacitarum locus, quem tunc inhabitabant Turcae, a fluviis, qui illic sunt, cognominatur; flumina autem. isthaec sunt: primus fluvius Baruch appellatur, secundus Cubu, tertius Trullus, quartus Brutus, quintus denique Seretus nuncupatur.

Cap. 40.

De Cabaris et Turcis

Prima a Chazaris evulsa haec Cabarorum gens est, quam dixi, secunda Nece, tertia Megere, quarta Curtugermati, quinta Tariani, sexta Genach, septima Care, octava Case.

Atque sic connexi inter se Cabari cum Turcis Patzinacitarum terram incoluerunt. Postea vero a Leone illo Christi amante ac praeclaro imperatore accersiti traiecerunt, bellumque Symeoni inferentes, victo eo fugatoque Presthlabum usque pervenerunt; et cum in urbe Mundraga eum inclusissent, domum redierunt, quo tempore Liuntica Arpadae filium principem habebant.

Postquam autem iterum cum Romanorum imperatore pacem Symeon fecisset et opportunitatem nactus esset, ad Patzinacitas legatos misit et foedus cum iis iniit ad oppugnandos delendosque Turcas.

Cumque ad bellicam expeditionem abiissent Turcae, contra eos Patzinacitae cum Symeone profecti, familias ipsorum omnino perdiderunt, hinc misere pulsus qui ad

posero le loro dimore ed ancora le conservano ai nostri giorni; e da quella volta i Turchi non ebbero più conflitti coi Peceneghi.

Ai Turchi che abitano in Oriente nelle regioni della Persia che sopra abbiamo ricordato, i predetti Turchi che occupano l'Occidente, ancor oggi inviano propri mercanti, li visitano e spesso, loro tramite, ricevono da essi messaggi.

La rimanente patria dei Peceneghi, che allora abitavano i Turchi, prende il nome dai fiumi locali. I fiumi sono questi: primo fiume si chiama Baruc, il secondo Kubu, il terzo Trullus, il quarto Brutus, il quinto infine si chiama Seretus.

Cap. 40.

Sui cabari ed i turchi

Per prima la suddetta tribù dei Cabari si è separata dai Cazari; per seconda quella dei Nyek, terza quella dei Megyer, quarta quella dei Kürtügyermat, quinta quella dei Tarján, sesta quella degli Jeneh, settima quella dei Kér, ottava quella dei Keszi.

E così, fusi insieme, i Cabari con i Turchi si stanziarono sulla terra dei Peceneghi. In seguito, poi, chiamati da Leone, amante di Dio e glorioso Imperatore, si trasferirono e, attaccando Simeone, lo sconfissero, lo misero in fuga e la loro marcia proseguì fino a Preslavia. Avendolo rinchiuso nel castello di Mundraga, ritornarono nella loro terra. In quel periodo Liuntika, figlio di Arpad, era il loro principe.

In seguito Simeone fece di nuovo pace con l'Imperatore Romano e, una volta che ne ebbe la possibilità, inviò dai Peceneghi degli ambasciatori e si mise d'accordo con loro per sottomettere ed annientare i Turchi.

E quando i Turchi partirono per la battaglia, i Peceneghi, insieme a Simeone, andarono contro i Turchi, distrussero le loro famiglie del tutto, scacciati

türköket gonoszul kiűzték onnét.

Miután pedig a türkök visszatértek, és földjüket ilyen pusztán és feldúlva találták, letelepedtek arra a földre, melyen ma is laknak, s amelyet, mint mondtunk, a folyók fenti elnevezése szerint neveznek.

Azt a helyet pedig, amelyen a türkök korábban voltak, az ott keresztülmenő folyó nevéől Etelnek és Küzűnek nevezik, s mostanában a besenyők lakják. A türkök pedig a besenyőktől elűzve, elmentek és letelepedtek arra a földre, amelyen most laknak.

Ezen a helyen vannak bizonyos régi emlékek: az első, ahol Turkia kezdődik, Trajánusz császár hídja, azután még háromnapos útra ettől a hídtól Belgrád, amelyben a szent Nagy Konstantín császár tornya is van, és ismét a folyó visszakanyarodásánál van az úgynevezett Szirmium, Belgrádtól kétnapos útra, és azokon túl a keresztesen Nagy Moravia, melyet a türkök megsemmisítettek, s amelyen előbb Szvatopluk uralkodott.

Ezek az Isztrosz folyó menti emlékek és elnevezések, ami pedig ezektől felfelé esik, ahol Turkia egész szállásterülete van, azt mostanában az ott folyó folyók nevéől nevezik el. A folyók ezek: első folyó a Temes, második folyó a Tútisz, harmadik folyó a Maros, negyedik folyó a Körös, és ismét egy másik folyó a Tisza.

A türkök közelében vannak keleti oldalon a bolgárok, ahol őket az Isztrosz folyó választja el, amelyet Dunának is neveznek, észak felé a besenyők, nyugatabbra a frankok, dél felé pedig a horvátok. A türköknek ez a nyolc törzs nem engedelmeskedik a maga fejedelmeinek, de megegyezésük van arra nézve, hogy a folyóknál, bármely részen üt ki a háború, teljes odaadással és buzgalommal együtt harcolnak.

Első fejük az Árpád nemzetségéből sorban következő fejedelem, és van két másik is, a jila és a karcha, akik bírói tisztséget viselnek; de van fejedelme minden törzsnek is.

Tudnivaló, hogy a jila és a karcha nem tulajdonnév,

regionis istius custodiam relictis erant.

Itaque reversi Turcae regionem suam desertam vastatamque invenientes, in ea terra, quam ad hodiernum diem usque incolunt, sedes posuerunt, in ea nimirum regione, quam a fluminibus cognominatam esse supra diximus.

Locus autem, quem primitus Turcae occupabant, a fluvio interlabente nuncupatur Etel et Cuzu, in quo nunc Patzinacitae commorantur, a quibus sane pulsus Turcae et profugientes, sedes posuerunt illic, ubi nunc habitant.

In hoc autem loco antiqua quaedam monumenta supersunt; inter quae pons Traiani imperatoris ad initia Turciae et, Belgrada, quae trium dierum itinere ab ipso ponte distat, ubi turris est sancti ac magni Constantini imperatoris, et rursus ad cursum fluminis exstat Sirmium, quod Belegrada abest duorum dierum itinere: inde magna Moravia baptismo carens, quam Turcae devastarunt, cuiusque princeps olim fuit Sphendoplocus.

Atque haec quidem iuxta Istrum flumen monumenta sunt et cognomina. Ulteriora vero, quae omnia Turcis habitantur, cognomina nunc habent a fluminibus transcurrentibus. Eorum primum Timeses est, alterum Tutes, tertium Moreses, quartum Crisus, quintum Titza.

Confines autem Turcis sunt orientem versus Bulgari, ubi eos Ister fluvius, qui et Danubius dicitur, separat; septentrionem versus Patzinacitae, ad occidentem Franci, ad meridiem Chrobati. Octo vero hae Turcarum gentes principibus suis subiectae non sunt, sed singulae, pro fluminibus, quibus distinguuntur, mutuo inter se contractu statuerunt quamcumque partem bello infestari contigerit, ei communitur omni studio et cura suppetias ferre.

Habent autem primum duces exercitus principem a prosapia Arpade, cum quo duo alii gylas et carchan, qui iudicium vicem obtinent. Et habet unaquaeque gens peculiarem principem;

suntque gylas et carchan non nomina propria, sed

miseramente coloro che erano stati lasciati a protezione del paese.

Dopo che i Turchi ritornarono e trovarono la loro terra inaridita e spoglia, si stanziarono in quella terra dove vivono tutt'oggi; appunto in quella regione che, come avevamo detto, viene chiamata secondo il nome dei fiumi.

Quella zona invece dove i Turchi vivevano precedentemente si chiamava col nome del fiume Etel e Cuzu che la attraversa, e al giorno d'oggi ci abitano i Peceneghi. Dai quali, scacciati, i Turchi se ne andarono e si stanziarono su quella terra dove abitano adesso.

In questo posto ci sono alcune antiche vestigia che sopravvivono: tra le quali, dove comincia la Turchia, il ponte dell'Imperatore Traiano e, dopo un cammino di tre giorni da questo ponte, Belgrado, dove si trova la torre dell'Imperatore Costantino il Grande; e ancora lungo il corso del fiume si trova Sirmio, che dista due giorni di cammino da Belgrado; poi si trova la grande Moravia sconosciuta che i Turchi devastarono ed il cui capo era stato un tempo Zvatoplui.

Ed invero queste sono le vestigia presso il fiume Istro ed i loro nomi. I luoghi che si trovano a nord, che abitano interamente i Turchi, al giorno d'oggi prendono il nome dai fiumi che li bagnano. Il primo di essi è il Temes, il secondo il Tútisz, il terzo il Maros, il quarto il Koros e il quinto il Tisza.

I confinanti dei Turchi sono ad est i Bulgari, separati dal fiume Istro, che viene chiamato anche Danubio; a nord i Peceneghi, ad ovest i Franchi, a sud, invece, i Croati.

Queste otto tribù dei Turchi non sono sottomesse ai loro principi, ma ognuna, a difesa dei fiumi da cui sono divise, stabilì un reciproco giuramento: che qualunque parte fosse stata toccata dalla guerra con totale dedizione e diligenza l'avrebbero aiutata tutti assieme.

Il primo condottiero, capo dell'esercito, viene dalla stirpe degli Árpád; e ce ne sono altri due, Karcha e Jila, che giudicano alternativamente; ma ogni tribù ha anche il suo proprio principe.

Jila e Carcha non sono nomi propri ma cariche.

hanem méltóság.

Tudnivaló, hogy Árpád, Turkia nagy fejedelme négy fiát nemzett: elsőnek Tarkacsut, másodiknak Jeleget, harmadiknak Jutocsát, negyediknek Zoltánt.

Tudnivaló, hogy Árpád első fia, Tarkacsu nemzette fiát, Tevelit, a második fiú, Jeleg nemzette fiát, Ezeleget, a harmadik fiú, Jutocsa nemzette fiát, Falicsit, a mostani fejedelmet, a negyedik fiú Zoltán nemzette fiát, Taksonyt

Tudnivaló, hogy Árpád fiai mind meghaltak, de unokái, Fali, Tasi és Taksony életben vannak.

Tudnivaló, hogy Teveli meghalt, és az ő fia barátunk, Termacsu, aki a minap jött fel Bulcsúval, Turkia harmadik fejedelmével és karchájával.

Tudnivaló, hogy Bulcsú, a karcha, Kalinak, a karchának a fia, és hogy a Kali tulajdonnév, a karcha méltóság, valamint a jila is, amely nagyobb a karchánál.

(ford. Gy. Moravcsik)

dignitates.

Sciendum vero Arpadem magnum Turciae principem filios genuisse quatuor, quorum primus Tarcatus, secundus Ielech, tertius Iutotzas, quartus Zaltan.

Rursus Arpade primogenitus Tarcatus filium habuit Tebele; alter Ielech filium genuit Ezelech; tertius Iutotzas filium suscepit Phalitzin, qui nunc principatum tenet; quartus Zaltan filium habuit Taxin.

Et omnes quidem Arpade filii mortui sunt, superstitionibus tantum eorum nepotibus Phale et Tase cum patrueli eorum Taxi; Tebelesque moriens filium reliquit Termatum, qui nuper in gratiam rediit cum Bultzo tertio principe et carcha Turciae.

Bultzus autem hic carchas, filius est Cale carcha: estque Cale nomen proprium, cum carchas sit dignitas, quemadmodum et gylas, quae tamen maior est quam carchas.

Bisogna sapere che Árpád, il grande principe della Turchia, ha generato quattro figli: il primo Tarkacsu, il secondo Jeleg, il terzo Jutocsa, il quarto Zoltan.

Inoltre, il figlio primogenito di Árpád, Tarkacsu, ha come figlio Teveli; il secondo, Jeleg, ha come figlio Ezeleg; il terzo, Jutocsa, ha come figlio Falicsi, che oggi detiene il Principato; il quarto, Zoltan, ha come figlio Taksony.

In verità tutti i figli di Árpád sono morti; restano in vita solo i suoi nipoti Fali e Tasi con il loro cugino Taksony. Teveli è morto lasciando suo figlio, Termacsu, che poco fa è venuto in buona amicizia con Bulcsu, terzo principe e Karcha della Turchia.

Questo Bulcsu è Karcha, figlio del Karcha Kalina: Kalina è un nome proprio mentre Karcha è una carica, come anche Jila che è invece una carica più grande di Karcha.